

İSTANBUL SERİRİYATI

Abonesi
200
kuruştur.

Ayda bir çıkar tıbbî mecmua
Sahip ve müessisi : Mazhar Osman

Nusnâsi
20
kuruştur.

TAHRİR HEYETİ :

Ahmet Bürhaneddin, Ahmet Fahri, Ahmet Şükrü, Ali Eşref, Ali Şükrü, Hakkı Hayri, Hulûsi Behcet, İhsan Şükrü, Mazhar Osman, Nuri Fehmi, Osman Şerefettin, Şükrü Hazım.

0/234 H

Mündericat :

MAKALAT

Mecmuanlar arasında mücrim tipleri
Mazhar Osman
Moder: doğum ve doğumu kolaylaştıran
Ahmet Asım
ilâclar
İyodurden mütebellit vec takaavi tenebbüti
Hulûsi Behcet
pamfigoit mütebellit.

MUKTEBESİ TERCEMELER

Kopenhag kongresinden sonra Ekmamanın
hali hazır tedavisi
Hulûsi Behcet
Gardiazol'le en yeni tecrübeler
Schizophrenie (Erken Bunama)
İzzettin Şadan

ALMANCA KISMI (R. Hikmet)

Die Behandlung des sycosis lipoides mit
Diathermie
Hulûsi Behcet
Zwei Falle vom halbseitigen
Facialispasmus
behandelt mit Alkoholinjektionen
Şükrü Hazım
Ein Fall von otogenem Hirnabcess
Ekrem Behcet
Über die Frosterytheme
Nami
Der Mechanismus des Säure-Alkali Gleich-
gewichtes
Ziaettin Zeynel
Die Heroinsucht
Mazhar Osman

İLAVE

Ayn akisleri
Mazhar Osman
Dr. İzzet Kamil Bey

İdarehane :

Mazhar Osman Bey Muayenehanesi
Cağal Oğlu No. 23
Telefon: 2 1890

Administration :

Dr. Mazhar Osman Bey
Djagal oğlu No 23
Téléph. 2 1890

Dermotherma

Pomatası

Capsicum, arnica, timol kâfûr, gibi şiddetli müvessiatül viaiyyelerden mürekkeptir.

Onun için ciltte ihmîrâr hasıl etmeksizin ihtikan yapar. Eviyei şiraiyyede takabiben olan vakalarda, yahut eviye tevsi arzu edildiği vakit müfit olur.

Uyusukluklarda, karıncalanmalarda, müzmin ekzemayı faaliyete getirmekte, Renyo hastalığında, buz ayaklılarda, Bürger hastalığında kullanılır.

Dermotherma romatizma ağrılarında ve iğnelenmelerde mu-sarrâf gibi faideli-dir.

Dermotherma sporcularda, avcılarda, askerlerde, çiftçilerde, polislerde kışın görülmeyn çatlaklara karşı vaki gibide hid-met eder.

Cildin sempati müfagmeleri sebebile dermotherma dahili hastalıklarda derindeki ihtikanları izale etmekte kullanılır. Keza dermotherma mahdud cildi ıstarak Bier usulünce eğer hastalıklarında tedaviyede yarar. Dermotherma küçük miktarda diş macunu gibi tüpler içinde bulunur, ciltten tamamen imtias olununcaya yani yağ parlaklığı kalmayınca kadar delk edilir. Yalnız muharriketülviyye cihazlarile doğrudan doğruya temasta olan vakalarda müessir bir ilaçtır.

Luitpold-werk fabrikasının diğer müstahzarları: Clauden, Telatuten, Otreon, Spuman, Sanarthrit.

Türkiye umumî deposu : Eczacı Hasan Rauf

İSTANBUL SERİRİYATI

Senelik abonesi iki lira

AYLIK TIP
MECMUASI

İdarehanesi : İstanbul, Cağaloğlu 23

Mecnunlar arasında mücrim tipleri

— 9 —

Mazhar Osman

332 senesinin 16 Temmuzunda Şişli müşahedehanesine otuz beş kırk yaşlarında bir çerkes kadın getirilmişti, türkçe pek az biliyordu, «mahdumu Rahimin keyfiyeti katlinden mütehime şahlı nahiyesinin boğaz kariyesinden asker Ali çavuş zevcesi Asiyeye nam kadının ahvali akliyesinde görülen ihtilalden naşi berayı muayene dersaadete izam edilmiş olduğu yazılıydı. Çerkes adeti üzere isticvap esasında ayakta durmak ister, hekimler hasta bakıcılar kim gelirse hürmetle ayağa kalkardı. Türkçe beceremediği için tercüman delaletile konuşulabiliyordu. Orta böylü, ablakca yüzlü, beyaz, sevimli, terbiyeli bir kadındı. O zamanki garip adetlerden olduğu üzere müşahedesini biz aldık, mütalaamızla beraber sıhhiye müdüriyetine gönderirdik, raporunu oradaki ali komisyon verirdi... hasta taşralı kadınlarımızda olduğu gibi çekingen, müteva-zih ve sakin görünüyör, başka bir gayri tabii-lik göstermiyordu, yemesi, içmesi uyuması iyidi. Kimse ile konuşamıyordu, çünkü lisan bilmiyordu, bir müddet sonra türkçeyi öğren-meğe başladı, bir az daha serbestleşti, hitabe-lerimize hafif tebessümle cevap verirdi.

İlk konuştuğumuz günden bir safha :

Mahcup, baş örtüsile yüzünü örtmeğe çal-şarak içeriye girdi, elpençe divan durdu, bir çok defalar ısrarımı üzerine sandalyeye oturdu

adınız ? — Asiyeye ... (daima yavaş sesle ve önüne bakarak) — babanızın ? — (Bir kaç saniye cevap vermez, suvali tekrara mecbur ettirir, nihayet) babamın adını doğru bilmiyorum, nereden bileceğim, ben küçükken ölmüş. — nerelisiniz ? — (gülür, önüne bakar, cevap vermez, suvali tekrar olununca gülererek boğaz önü !... evlimisiniz ? — (tebessüm eder) evli idim ya — çocuklarınız ? — üç tane: Mustafa, Hakkı, Nuri... — okumak yazmak — (gülür) bilmiyorum — kocanız sağ mı ? — bilmem haberi-m yok, a'skerde.... ebeveyniniz — hayır.... neden öldüklerini bilmiyorum. Çerkesminiz ? — Çerkes,ibih.... evleneli ? — on üç sene oldu. Üç oğlundan başka Rahim namında bir çocu-ğunuz daha varmış ? — (gülür) şimdi yok, öldü, iki buçuk yaşında öldü. ? nasıl oldu öldü? ben ne bileyim hükümet size bir kâğıtla bil-dirmedim mi ? — hastanızın ? — hayır, sıkıntınız ? — hayır; — ağlamak ? — ağlamak mı? ne fayda. Gözüme bir şey görünmüyor, kulağıma bir ses geliyor. Düşmanınız ? — ah, o olmasa dertlere düşer miydin. Ne olduğunu bilemediğim buraya neden düştüm mektepini kıslamı, kimse söylemedi. — muharebe var mı ? — (kalkakalılarla güler) varmış, moskofları başka kâvurları ? bilmem—hangi aydayız?—ramazan geldi gidiyor (kalkakalılarla güler, fırlar, odadan kaçar, gezi-nir, hastaya günü ayı, hükümdarın ismi ne sorulsa bilmiyorum diye kalkakalılarla cevap verir. Peygamberin ismini, namazın rekâatlerini bilmez, az çok hesabı yapar meselâ altmış kuruş demezde altı on kuruş, bir lira on on kuruş der. — Rahimi biçikle siz öldürmüşsü-nüz ? — bilmiyorum der, ısrara rağmen cevap vermez.

— Kocanızın, öteki çocuklarınızın yanma göndereyim mi ? — hayır.. ister asınız, ister

kesiniz!... beni kocama göndermeyiniz, ben kocamın yanına gitmem, beni öldürür...

Çocuğu neye öldürdünüz? — öldürdümse kendi çocuğumu öldürdüm. size ne oluyor? başkasının çocuğunu öldürmedim ya... kendi çocuğumu öldürdüm, ben öldürdüm işte... siz onu benden çokmi seviyorsunuz ki durmaksızın soruyorsunuz. O kadar çocuk çok seviyorsanız ötekileride size vereyim (kahkahar atar).

Hastanın çocuğunu nasıl öldürdüğünü tarif eden istintak evrakı okunurken güliyordu. Serviste de böyle bol bol güliyor, abuk sabuk söylüyor, yiyor, içiyor, uyuyor bir kaç günler bu haller arasında kâşke öldürmeseydim, beni buradan sağ çıkartmazlarmış. Burada yaşamak kaderinde varmış, hep rüyada bu halleri görüyorum, niçin öldürdüm, evet niçin öldürdüm, işte bir kazadır oldu, bir öfke, bir kaza başıma getirdi diye söyleniyor. Apdal apdal geziniyor, sersemcedir. Her kim sorarsa sorsun katle dair bir şey söylememekte bir hafta kadar ısrar etti.

26 Temmuz — Asiye kocan Ali gelmiş! — (sevinçlo yatağından fırladı)hani nerede?..yalan söylüyorsunuz — hayır, aşağıya, gelmiş beraber gidermisin? elbet giderim, ah kocamı ne kadar severdim, lâkin gebersin kâfir.. bu kadar senedir neye beni aramadı.... asker, asker.... — lâkin çocuğu duyarsa seni bırakmazmı? — (mahzuname) bırakılmı... — ya, öteki çocuklarında öldürürsen, neye öldüreyim, Rahimide kasten öldürmedim ya... bir kaza oldu.. (kahkahalarla güler) siz bana hep yalan söylüyorsunuz. Kocam beni bırakırsa bırakın, ben evime giderim!, çocuğunu niçin öldürdün diye günde bin defa soruyorlar. Canım size ne? benden fazla dünyada onu kimse sevemezdi. Kesecek-seniz kesiniz (ağlar) çocuğumu öldürdümse hükümetde beni öldürsün. Hükümetde çocuğuma ne karışıyor? onuda asker yopacaktı. İşte kocam asker, üç oğlumda büyüyor. Onlarında asker yapısın.. öldürsün, birinide ben öldürdüm, hakkım yokmu?...

Bir iki gün daha böyle geçti içeride yalnız bir köşede oturur, yahut yorgani başına çeker durur, bazen geceleri yatağından kalkar ah çocuğumu niçin öldürdüm diye söylenir, ağlar, yine yatar....

İki gün sonra :

Asiye hanım, oğlun Mustafa çok hasta imiş? — (ağlamağa buşlar) reca ederim, yalan söylemeyiniz, ben Mistafayıda, evlatlarımı çok severim.

Rahimi — onuda çok severdim uslu bir çocukcağızı. Mustafa ile Hakkı arasında da bir kızıcağızım vardı, iki gün yaşadı, hiç süt emmedi. Rahimden sonrada bir kız çocuğum oldu, kocam askere gittikten iki hafta sonra öldü. Rahim öleli altı ay var. Ah bir kababati vardı, çok ağlarıdı o ağladıkça sıkılırdım, döverdim, onun alınında öyle yazılı imiş, eceli bu yüzdenmiş. Daha yavrum henüz ana baba diyordu. Kocam bu kurban gelirse iki senedir yok... askerde.... bilmemki oda öldümü?... zavallı Rahim, dün akşam ruyamda gördüm bir dere içinde yıkanyordu ne güzeldi, ne güzel.. dereden çıkardım, sonra yine kayboldu. Sağlam bir çocukcağızı vak'a sıtma geçirmişti ama bir şey kalmamıştı...

5 Ağustos — hasta günden güne daha serbestleşiyor, kocasından daima mektup soruyor. Çok mütebessimdir. Lüzumlu lüzumsuz gülmekte sonrada benle eğleniyorsunuz diye hiddetlenmektedir. Acaba kocam beni boşarmı? kocam anasından babasından çok çekinir. Bakalım kayın validem ve kayın pederim ne diyecek, boşamağa razı olacaktı mı? vaka nikâhım yüksek... bu kadar parayı nereden bulup verecek ama.. bırakın, başka kocada istemem, ah evlatlarım, şimdi onlar anasız, belkide babasız... iki canavarın, kayın pederimle kayın validemin elinde kaldı. Ah evladımı ben öldürdüm, nasil öldürdüğüm tamamen hatırimda. Her şeyi biliyorum, fakat nasil yaptım, neye kendimi menedemedim bilmiyorum (güler) ben artık kendimi düşünmüyorum, kalanları düşünüyorum.. hangi ana evladına kıyar, benkinin bir karıncayı bile öldüremezdim, nasil olduda evladına kıydım. Elbet aklımda bir fenalık vardı, şimdi aklım başıma geldi, yüreğim yanıyor, lâkin iş işten geçti. Kıyamete kadar yanacağım... bari diğer yavrularımı görsem.. acaba babası beni boşarsa evlatlarımı bana bırakmazmı? ah eşek herif... iki senedir beni hiç sormadı. Elbet çocuklarım ne yapar yapar, ara sıra beni görmeğe gelir.

Ağızdan alınmak suretile

Cardiazol

«Knoll»

(mayi halinde veya
komprime şeklinde)

bir çok vakalarda,
zerk suretile olduğu kadar seri,

devamlı bir tesir devresi

temin eder, ve bilhassa

(deveran kıfayetsizliği, kalp tesevvüşleri vakalarında)

uzun müddet kullanılabilir deva

olarak

(cerrahi bir müdahaleden, bir sport idmanından evvel)

profilaktik tedbir olarak

(meselâ alkol ve tütünün sui istimali gibi esbaptan
mütevellit)

selim tegayyürlere mani olmak için

istitbabı vardır.

Posologie: günde 2—3 defa, lüzumuna göre her saat
veya her 2 saatte bir, tercihan gayet sıcak çay veya
süt ile, 20 damla veya 1 komprime verilir. Sütçocuk-
ları ve küçük yaşta ki çocuklara bu dozun yarısı verilir.

Ticaretteki şekilleri:

Mayi Cardiazol: 10 gr. lık şişelerde.

Komprimeler: 10 komprimelik tüplerdedir.

KNOLL A.-G.
Kimyevi Maddeler Fabrikaları
LUDWIGSHAFEN AM RHEIN

Nümune ve neşriyat için

ALFRED PALUKA Efendiye, İSTANBUL

Ahen-Mühim Han, Kürekçiler, Galata

Posta kutusu: Galata 532

müracaat edilmesi rica olunur.

Dr. İHSAN SAMİ
GONOKOK AŞISI

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır.

ISTANBUL GONOKOK AŞISI

Acné, furunculose, abcès, koltuk altı çibani ve cilt hastalıklarına karşı pek faydalı bir aşıdır

**WASSERMANN
TEAMÜLÜ İÇİN ANTİGENE**

Pek hassas, ayarı pek sabit, kıymetli bir antijendir.

Hepsi hükümet tarafından kontrol edilmiş ve resmi müsaadesi alınmıştır.

Dr. İHSAN SAMİ BAKTERİYOLOJİ LABORATUVARI

İstanbul, Divanyolu No. 189

9 Avenue de Villiers
PARIS

**URASEPTINE
ROGIER**

Kum, rumatizma ve rihi
tagayyürden

Diyatez, artiritizm ve
netayici

Uraseptin (Rojiye)

Uzviyetten «Hamızı bevl» in tart ve itrahını teshil
için müstamel edviyenin en mükmmel ve en mufafiktır

Tarzı istimali : Bir az su içinde 3 - 6 kahve kaşığı

Vekili umumisi : Pertev arslan, istanbul Sirkeci,
Nöbethane caddesi, No. 17—19

**MÉDICATION ANTIANAPHYLACTIQUE
POLYVALENTE ET CHOLAGOGUE**

DRAGE

PEPTONES
de
VIANDE et de POISSON

Et ve balık peptonu yu-
murta ve süt hülâsası

EXTRAITS
des
ŒUF et de LAIT

Vekili : Pertev Arslan, 17—19 Nöbethane Caddesi, Sirkeci, İstanbul.

Evet çocuğumu ben öldürdüm, karnına bıçak soktum da öldürdüm. Köyümüzde bir tavuk kesecek bile erkek bırakmadılar. Kocam gitti dört çocukla evin yükü üzerimde kaldı. Hükümet kocamı askere aldı, bizi beslemedi, dört çocukla aç suzuz bıraktı. İlk günleri ara sıra bir az para verirdi, son beş ay on para vermedi... ah kâşki, kocamı askere aldığı gün dört çocuğuda hükümet kapusuna bıraksaydım. o zaman ölseydiler, kimse davacı olmazdı, bu gün cezasını ben çekiyorum. Kocam mutlak yaralı veya ölüki bizi aramıyor (ağlamağa başlar) o iyi adamdı, bizi iyi tutardı, böyle senelere aramasında bir hikmet var. Aç kalmışdık, dışarıda kırdı çalışmak istiyordum, evde dört çocuğuma bakıyordum, birde üzerine ortak almıştı, onunda üç kızı vardı, ortağım tenbeldi, onun yüzünde üzerimde idi. Yavrularım aç kalmıştı, Rahim hepsinden güzeldi. Sıkılıyordum, çok sıkılıyordum bir kaç defa tarlaya gitmeğe kalktım, Rahim arkamdan ağlamağa başladı, susmıyordu ben gelinceye kadar hep ağlayormuş... sabahleyin gitmeğe hazırlandıkça bir ağlamadır tutturdu. Buhal sinirime çok dokunurdu. beni çok kızdırırdı. Kolundan tuttum yerden yere urdum öfkemi yenemedim... meydana bir bıçak duruyordu, bir ekmeğe pıcağı... onu büyük bir öfke ile yavrumun karnına soktum. Çocuk kanlar içinde yere düştü. Kardeşime haber verdiler. O güne kadar kardeşimden hiç bir fena muamele görmemiştir. O gün beni bir çok dövdü. Ben o gün deli gibiydim, kudurmuş gibi idim. Açlık, sıkıntı beni delirtmişdi beni evlat katili yapmıştı... ne yaptığımı bilmiyorum. İşte kabahattim... beni şimdi ne yapacaksınız asacakmısınız, hapsemi atacaksınız... kocama teslim etmeyiniz, mutlak öldürür....

Hastanın istintak evrakıda cürmün hastanın ifadesi tarzında cereyan ettiği gösteriyor. Çok ağlayan çocuğunun, sefaletin sıkıntısından ani bir fevranla piçakla yavrusunu karından, kebed nahiyesinden uruyor ve öldürüyor.

Hastada bu haller aylarca senelere devam etti ne zaman sorulsa pervasızca ben öldürdüm diye sırtıyor. Az söylüyor, az konuşuyor, daima dalgın ve sersem duruyor.

9 Teşrinî sani 332 de Toptaşma gönderilmişti hastanın cürmü tabii değildi, ya bir aptal zemin üzerinde geçici bir psikozdu, yahut müterekki bir erken bunama idi, Toptaşı بیمار hanesindeki kaydlar arkadaşlarımızı daha ziyade erken bunamaya meylettirmiş görünüyor. Müessesenin dosyelerinde bulduğum yazılar: Asiye hanım ziyade lakayt, menfiyeti maraziye içinde suvallere bilmem diye cevap vermekte, infilâki görülmektedir. Sözleri atehi düşündürüyor.

Bir kaç gün sonra: ansızın hastalara ve ve hizmetcilere kızıyor, vuruyor. hiddeti sebezisiz ve anidir. Sepepsiz kakhkaha ile güler, ne yazıyorsunuz diye hekimlerle şakalaşmak ister. Tavri çocukca, ansızın koşar, hiç için güler, bazen de ne zaman beni bırakacaklar, bıraktınızda gideyim, diğer çocuklarının karnını deşeyim diye kakhkaha atar.

Hastada bu tenebbüh halide bir sene kadar devam ediyor. Ondan sonra daha tabiliğe yaklaşıyor. Hekimlere, hasta bakıcılara karşı naziktir, hastalara acıyor ve pek iyi bir hasta bakıcı gibi bakmak istiyor, çocuklarından baus ettikçe acı bir tebessümle onları artık unuttuk diyor, temizliğine fevkelâde itina eder. Hastalara yardım için beyaz gömlek verilışı maneviyetine çok tesir etmiştir. Bütün bütüne hastanede kalmak ve hastabakıcı olmak arzu ediyor. Bir müddet terzihanede çalıştı, oradada hepsinin teveccühünü kazandı, daha sonra hasta bakıcılıkta karar kıldı. Hastaneden çıkıncaya kadar bu işi müftehirane yaptı ara sıra verilen beş on para bahşış onu çok memnun ederdi. Türkçeyi adam akıllı öğrenmişti.

Askerden gelen zevci istida ile zevcesini talep etti, müddei umumiliğin müsaadesile kefaletle 21 Kânun 1926 tarihinde zevcine tabii olarak verildi. O halde ilk günleri görüldüğü gibi hasta tam aptal değildi, erken bunamada değildi, debil bir zemin üzerinde bir çok içtimai sebeplerden malihulyavı bir zaar geçiriyordu, raptûis melankolik tarzında bir ızdırarı hariki ile düşünmeksizin ve akibetini hatırlamaksızın sıkıntının saik olduğu bir ataklıkla evladına kıydı, bir müddet tenebbüh devresi geçirdi. iyileşti.

Modern doğum

ve

doğumu kolaylaştıran ilaçlar [*]

Dr. Ahmet Asım

Şişli Seririyatı sahib ve müdiri

Muhterem efendilerim,

Tabii doğum «*Accouchement normal*», mahlûmaları olduğu üzere, bir kadının ne devalı ve ne de cerrahi hiç bir müdahaleye maruz kalmaksızın çocuğunu tevliit etmesidir. Lâkin modern doğum «*Accouchement moderne*» bu demek değildir. Modern doğum demek, çocuğa zarar vermeksizin, ceninin hayatını tehlikeye koymaksızın doğum müddetini tenkis ve validenin iztiraplarını azaltmaktır. Bugün biz *accoucheur*'ler için, doğumlarda seyirci kalmamın zamanı çoktan geçmiştir. *Geburtshelfer*, kelimenin delâlet ettiği manada çalışmalıdır. Mademki *Geburtshelfer*, doğuma yardım eden kimse demektir. O halde tabii müvellit doğuma yardım etmeli; yani doğumda aktif olmalıdır.

Eskiden *accoucheur*'ler bir çok velâdiye vakalarında, doğumun muahhar seyr ve inkişafını görmek için, ekseriya intizar ederlerdi. Lâkin *Heidler*'in dediği gibi bu *Abwarten* denilen intizar, *ewig* yani daimî olamaz. Doğurmakta olan bir kadının eyi sancıları yoksa, yahut ağrısı var ve fakat asıl rahim tekallüsleri muntazam ve mükemmel değilse, ve binaenaleyh bunlardan bir netice istihsal olunamıyorsa, o zaman müvellit muhakkak aktif bir vaziyet almalı ve bu doğuma müdahale etmelidir. Doktorun buradaki müdahalesi, aletle olacak değildir. O, bu hususta mevcut bazı ilaçlardan istiane edecektir. İşte bugün muhterem heyetinize, doğumu kolaylaştıran ve tesri eden bu ilaçlardan bahsetmek ve bunlar meyânında en ziyade hangisinden istifade ettiğimizi, muhtasaran arz etmek istiyorum.

Ancak buna girişmeden evvel mühim bir ciheti tahlil etmek icap ediyorki oda şudur: aceba her tabii velâdeti müteakip doğan çocuk

hali sıhhatemidir? *Normal accouchement* her vakit için idealmidir?

Her tabii doğan çocuğun tamüssihha olduğunu zannetmemeli; veya zannetmek safdillîğinde bulunmamalı!.. Öyle tabii doğumlar vardırki bunlarda çocuk, velâdetin uzun sürmesinden, doğum ağrılarının yani rahim tekallüslerinin şiddetli olmasından dolayı *idiot* ve *débile* olarak doğar. Uzun devam eden *accouchement* lar, az çok dar havsallarda görülür. Bu mütezayyik havsallaların, belki doğuma büyük bir mümaneatları yoktur. Lâkin nede olsa doğumun uzun sürmesine sebep olurlar ve bunun neticesi çocukta ihtikan, nazif ve tazyiki dimağ gibi yekdiğerini takip eden ihtilâlat vukua gelir [Şekil - 1]. Binaenaleyh çocuk *asphyxié* olarak dünyaya gelir. Her nekadar suni teneffüs sayesinde Nevzat bir az açılır, nefes almağa başlarsa da teneffüsü satihidir; çocukta *apathie* vardır. El, kol ve bacaklarında bir takım çekilmeler, titremeler müşahade olunur. Çocuk, mutat hilafına ağlamaz, bağırır. Bilâkis kesik kesik hıçkırmalar ve buna benzeyen iztirap alâmetleri izhar eder; gözlerini tavana diker. İşte bu gibi çocuklar ya doğumdan bir kaç saat sonra, yahut bir kaç gün zarfında vefat ederler. Hattâ bu gibileri yaşamsız olsalar bile valide için, ebeveyn için bir bedbahtlık tevliit etmekten başka bir şeye yaramazlar. *Heidler* in böyle bir vakası vardırki eidden elimdir:

Viyana'da ikinci *Frauenklinik* de doğurttuğu bir kadının çocuğu, hafif tazayyuku havsalsaladan dolayı velâdetin uzun sürmesi neticesi, *idiot* ve *apathie* olarak dünyaya gelmiş; çocuk büyüdükçe bu eblehiyet üzerinden gitmemiş. Aynı kadın bir kaç sene sonra tekrar gebe kalmış. Bu defa başka bir müvellide müracaat etmiş ve ilk çocuğunun müessif halini anlatmış. Bu doktor çocuğu, kadındaki tazayyuku havsala ileri derecede olmamasına rağmen, ameliyei kayseriye ile almış. Bu sayede çocuk fevkalâde canlı ve normal olduğu halde, birinci çocuk aptal ve ebleh olarak kalmış. Aile bu matuh yavruya baktıkça meyus ve müteessir olmakta ve bittabi seririyatı da bu cihetten ittiham etmektedir. Nitekim çocuğun sıhhatini

[*] Türk Tıp Cemiyetinin 17 ikinci Teşrin 1931 celsesinde tebliğ olunmuştur.

öğrenmek için klinikten yazılan mektuplara cevap vermedikleri gibi, gönderilen doktora da gayet barit muamele etmişlerdir.

Binaenaleyh en iyi doğum, en ideal doğum, her vakit için tabii *accouchement* değildir. Belki gerek valide ve gerek cenini mutazarrir etmeksizin yapılan velâdetirki, işte modern olan da budur.

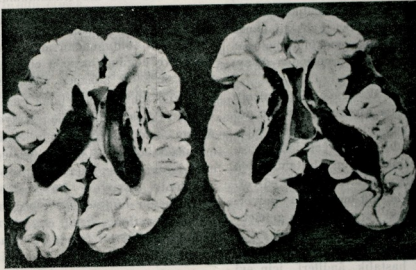
Doğumu kolaylaştıran ve avakıbi velâdenin ihtilâtsız seyretmesini temin eden ilaçları, üç gurupta mütala etmek icap eder:

1 — Unkun tevessü devrinde «*Période de*

husule gelmediği vakalarda kullanılmaktadır.

Kinin muhtelif tarzlarda itia olmaktadır: ya yirmidakika fasıla ile iki defa 50 şer şantigramlık birer güllâç halinde, yahut 25 santigramlık güllâçlardan muayyen fasıllarla 2 grama kadar verilmektedir. B u e r a ve M u s e h a l l i k bu son şekli tercih etmektedir.

Kinin ağız tarikinden başka, beyneladele veya dahili verit zerk suretile de doğumlarda kullanılmakta, ve bu şeklinin daha müessir olduğu görülmektedir. Bu tarzın taraftarları

[Şekil - 1E]

İtilânı kummi II ci vaziyette binefsihi doğmuş bir çocuğun — tabii bir surette doğmasına rağmen — dimağında buteynat dahilinde hu:ule gelen nezif. Bu çocukta uykuya meyil, meme almakta müşkilât ve zafiyet, bütün vücudunda klonik takallüsler ve mükerreren zuhur eden siyanozlar görülmüştür. Nevzat doğumunun 6 ncı günü ölmüştür (Viyana II ci nisaiye seririyatı müstahzarı).

dilatation» da kullanılan edviye.

2 — Velâdetin indifa devrinde «*Période d'expulsion*» da istimal olunan mualicat.

3 — Velâdetten sonra «*post partum*» ita olunan ilaçlar.

1 — **Tevessü devrinde kullanılan ilaçlar** m başında kinin vardır. Kininin rahim tekallüslerini tezyit ettiği, ötedenberi herkesin malumudur. Hattâ kinin, bir çok zamanlar *avortement* yapmak maksadile de istimal olunmuştur. *Inertie utérine* de, yahut gayrı kâfi tekalüsâtı rahmiyede, veya evcai velâdiye mecut olmasına rağmen, rahim tekallüslerinin lâyikile

H e n r a r d, K ö h l e r ve H a l b a n d r. †

Keza kinini *suppositoire* halinde *rectum* tarikile de istimal eden müellifler vardır: Von B ö s z e gibi [1].

Tevessü devrinde kullanılan ilaçlardan ikincisi *Thymophysin* dir. Bu müstahzar *thymus* ile *hypophyse* in kısmı halfisinin bir hülâsasıdır.

Eskiden hattâ yakın zamanlara kadar hiç *accoucheure* ler, indifa ve *post partum* devir-

[1] Von B ö s z e: Die Anwendungsmöglichkeiten des Chinins in der Geburtshilfe, mit besonderer Rücksicht auf die Darreichung per rectum. Zbl. Gynäk. 1931, Nr. 45.

leri için bir çok mükemmel ilaçlarla mücehhez olduğumuz halde, tevessü devrinde elimizde belli başlı bir ilacımız yoktu. Her ne kadar şimdi zikrettiğim kinin ve buna mümasil bazı ilaçlar var idise de, bunlar yalnız başına bir iş göremiyordu. Halbuki yokarda da arz ettiğim vaçhile modern doğumda gaye, valide ve cenine hiç bir zarar iras etmeksizin *physiologique* doğumu tesri ve teshil etmektir. İşte bu hassayı *Thymophysin* de buluyoruz.

Doğumu en ziyade, ceybi meyahın erken temezzük ettiği vakalarda tesri etmek icap eder. Zira: su kesesinin temezzükünden sonra, kadının intana maruz olmak tehlikesi daha ziyadedir. Burada bir dakika tevekkuf etmek istiyoruz. Aceba bu tehlike, mehbilde bulunan mikropların cenin kesesine girmesinden dolayı mi husule geliyor?

Bu hususta Prof. Wagner'in kanaati şudur: filhakika doğum esnasında *pauche des eaux* yirtık ise, bunun içine mehbildeki mikroplar dahil olmaktadır. Fakat velâdeti müteakkip bu kese harice çıktığından, bittabi ihtiva ettiği mikropları da birlikte ihraç ediyor. Binaenaleyh intanın husulü bu şekilde olmuyor. O, daha ziyade atideki tarzda vukua gelmektedir:

Malûmu alileridir ki mehbilin teâmüli hamzıdır. Bu vasat hastalık âmilleri için eyi değildir. Fakat her rahim tekallüsü esnasında, bir miktar amnios mayii mehbile akar ve burasının teâmülünü tedricen kalevî bir hale getirir. Bu ise bir çok mikropların mehbilde yaşamasına sebebiyet verir. Bunlar doğumdan sonra, henüz açık bulunan rahim fevhasından içeri girerek, mevzîl veya umumî bir intan tevhit ederler. O halde, ceybi meyahın temezzükünden sonra çok beklemek, ve doğumun binefsihî husule gelmesine intizar etmek, doğru bir hareket olmaz.

Thymophysin in en mühim hassası, müteakattı rahim tekallüsleri tevhit etmesidir. Bu suretledirki *Thymophysin*, mütemadî tekallüsler tevhit eden *Ergotine* den ve hattâ *Pituitrine* den ayrılmaktadır. Zira *Thymophysin*, yalnız guddei nuhamiyenin arka fusunun hülâsası değildir. Bunun dahilinde *thymus* hülâsası da

vardır. Bu itibarla *Ergotine* daima ve *Pituitrine* ekseriya kûzazî tekallüsât tevhit ettiğinden dolayı, çocuğun hayatı için ne kadar tehlikeli ise, *Thymophysin*, mütakattı tekallüsler husule getirdiğinden dolayı, o derece masum bir ilaçtır.

Bermutat takallüsâtı rahmiye, *Thymophysin* in beyneladele zerkinden 3 nihayet 5 dakika sonra başlıyor, ve muntazam fasılalarla devam ediyor. Bu sayede çocuk, rahim tekallüsleri esnasında validesinde kan alamadığı halde, bunlar arasından istirahat zamanında, kendisine lâzım olan müvellidilhumuzalî kanı almakta ve bu sayede hayatı tehlikeye girmemektedir. Aynı zamanda tekallüsler muntazam ve şiddetli olduğundan mihaz süratle ilerlemekte ve doğum, havalısa cibetinden bir mani yoksa, kısa bir zamanda vukua gelmektedir.

Bizim son vakamız buna güzel bir şahittir: «Frau Pässler» namında saniyetîlvelâde bir Alman kadını, hastanemize mihaz üzerinde müracaat ediyor. 14 saat ağrı çektiğine rağmen doğuramıyor; hattâ ceninin başı havsalamaya bile dahil olamıyor. Bu vaziyet karşısında kendisine bir *Thymophysin* şırıngası yapıyoruz. İki saat zarfında hem *engagement* oluyor, hem de normal bir tarzda ve kolaylıkla doğum husule geliyor.

A. *Thymophysin*'in istitbapları:

1 — Ataletî rahmiye (*Inertie uterine*). Rahim ya hiç, veya az çok tekallüs ediyor. Fakat bu tekallüsât doğumun husulüne kifayet edecek derecede kuvvetli değil. İşte burada *Thymophysin* indiqûe dir.

2 — Erken temezzük eden ceybi meyah. Bununda iki şekli vardır: ya ceybi meyah temezzük ettiğine rağmen kadında hiç ağrı yoktur. Binaenaleyh hastanın bu halde uzun müddet kalması tehlikelidir. Yahut ağrılar var, fakat zaif olduklarından doğumun uzaması mehtemel. Her iki şekilde de *Thymophysin* zerki şayanı tavsiyedir.

3 — Unku rahmin, itilânı makadi neticesi yahut *rigide* ve gergin olmasından dolayı, eyi tevessü etmediği vak'alarda, yine *Thymophysin*'e müracaat etmelidir. Bu müstahzar

sayesinde, unku tevessülünü kolaylıkla temin etmek mümkündür.

B. Thymophysin'in avantage'ları :

1 — Doğum müddetini tenkis, ve bir aen aleyh evcaı velâdiyeyi gerek miktar ve gerek devam cihetinden azaltmak.

2 — Müdahalâtu velâdiyeyi tahdit ve haddi asgariye tenzil etmek.

3 — Valide için, intan tehlikesini tenkis veya kâmililen izale etmek.

4 — Çocuk için, hayatta kalmayı ve arızasız yaşamayı te'min etmek.

5 — *Pituitrine*'de bazan, hattâ ekseriyetle görülen *tétanie utérine*'in, Thymophysin'de hiç görülmemesi..

C. Thymophysin'in, ikinci derecede mühim olmak üzere, diğer istimal mahalleri :

Thymophysin'in bu zikrettiğim esaslı *indication* ve *avantage*'larından başka, ikinci derecede mühim olmak üzere, istimal edildiği diğer bazı vekayii velâdiye de vardır ki bunlardan biri *éclampsie* dir.

Evinde doğurmakta bulunan bir kadında, *éclampsie* zuhur eder de burada bir müdahale yapmak imkânı yoksa, veya müdahale için icap eden şeraiti muktaziye mevcut değilse ozaman Thymophysin'e müracaat olunur. Meselâ ceybi meyah temezük etmiş ve aynı zamanda hastada hararet yükselmiş, tabii böyle bir vak'ada ameliyei kayseriye yapılmaz; keza unku rahim lüzumu derecesinde açılmamış ise, *forceps* de tatbik edilemez; belki hiç açılmamıştır, o halde ne dahili ve ne de muhtelit bir taklip de yapılamaz. Bu taktirde, *éclampsie* esnasında kadının kanında mevcut, *toxine*'ler neticesi tavakkuf eden rahim takallüsleri, *Thymophysin* zerkile tenbih olunur. Bu sayede unku tevsi olunarak *forceps* veya taklip ile, doğum ikmal olunur.

Thymophysin'in, tali derecede ehemmiyeti haiz olmak üzere, ikinci mahalli istimali, canibi meşimeyi iptidaiye vak'alarıdır. Bu gibi vak'alarda su kesesi temizlik olunarak beynel'adele *Thymophysin* zerk edilecek olursa, re'si cenin aşaya inip meşimeyi cidarı rahma doğru

tazyik edeceğinden, nefiz tevakkuf eder.¹ Diğer taraftan velâdet de kolaylıkla ve süratle vukua gelir.

Thymophysin'in son bir istimal mahalli de, miadına vasil olmuş hamillerde doğumu *provoqué* etmektir. Bunu temin için hastaya hint yağı verilir, barsağı tahliye olunmağa başlanınca beynel'adele *Thymophysin* zerk edilir. Hintyağı em'a adelatı melsasını tenbih ve takallüs ettirdiği gibi, rahim adalatını da *sensible* bir hale getirir; ve tekallüse salih kılar. Bu esnada *Thymophysin* yapılacak olursa rahim muhakkak takallüs etmeğe başlar; ve bittabi sonra da doğum husule gelir.

Thymophysin'i Viyana'da doğum vak'alarından başka, *avorlement thérapeutique*'lerde de kullanıyorlar. Bu suretle cideranı rahmiye tekallüs ederek unku tevsiinden sonra hem muhtevisini kolaylıkla harice atmaktaki, hem *contraction*'lar neticesi sertleşen ve kâmlaşan rahimde tesakkup tehlikesi bertaraf olmakta, ve nefiz azalmaktadır.

Biz de Seririyatımızda, iki seneyi müteviz bir zamandanberi, *Thymophysin*'i kullanıyoruz. 55 vak'ada bunu beynel'adele — yalnız bir vak'ada dahili verit — tatbik ettik. Aldığımız neticelerden çok memnunuz. Unun için bu mustahzarı arkadaşlarıma hararetle tavsiye ederim.

Tevessü devrinde kullanılan ilaçlardan biri de *morphine* ve *opium* müstakkatıdır. *Morphine* haddi zatinde müsekkin bir ilaçtır. Böyle olmakla beraber, doğumda rahim tekallüslerini teşdit için kullanılmaktadır. Bazan öyle kadınlara tesadüf ediyoruz ki, doğumda dehşetli surette bağırdıkları halde, rahimleri lâyıkıyla tekallüs etmiyor. Yani çok ızdırap ve feryada rağmen doğumun seyri pek batı oluyor. İşte bu gibilerine bir *centgr. morphine* zerk edilecek olursa, evvelâ ağırlarda bir sükûnet husule geliyor; ve bil'ahare muntazam rahim tekallüslerinin başladığı ve hastanın da fazla muztarip olmadığı halde, doğumun sür'atli seyretmeğe başladığı görülüyor. Onun için *opium* müstekkati, fenni veladede rahim tekallüslerini tanzim ve teşdit hususunda mühim bir mevki işgal etmektedir.

2 — İkinci grup ilaçlar: Doğumun indifa devrinde istimal edilenlerdir. Bunların bir çok neveleri olup, ekserisinin esası *hypophyse*'in fussy halfi hülâsasıdır. En mühimleri *Pituitrine*, *Pituisan*, *Pituglandol* ve *Pitülobine Byla* dir. Bunlar uzun süren meyusiyet devrinde kullanılmaktadır. Keza milkatı cenin tatbik olunan vak'alarda, milkatın işini teshil ve husule getirdiği ihtilâtata bertaraf etmek maksadile de istimal olunmaktadır. Bu gün *forceps*'in çocuğun başı üzerine yaptığı tazyik neticesi ve bilhassa cebri bir cer esnasında ne kadar vahim ihtilâtata sebebiyet verdiği, emilenin ve betahsis velâdiye ve asabiye mütehassıslarının malûmudur. Milkatı cenin çocukların bir çoğunda *Tentoriumriss* denilen haymei muhayhiye temezzüklerine [Şekil - 2 ve 3].

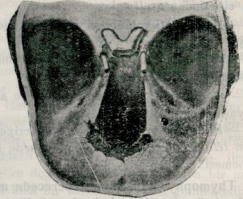

[Şekil - 2]

Haymei muhayhiyenin sol kısmında temezzük. Bunun neticesi kılıf dahilinde şiddetli nefiz bilâhare ve vefat. (Viyana teşrihi marâzi enstitüsü müstahzarı)

ba'is olmaktadır. Bunun neticesi kılıf dahilinde nefiz husule gelmekte [Şekil - 4] ve nevvadın ölmesini mucip olmaktadır. Eskiden *Asphyrie* neticesi öldüğü zannedilen çocukların % 90 m, kendilerine *otopsie* yapılmış ve kafa tasları açılmaya başlandığından itibaren, *Tentoriumriss*'le vefat etkileri meydana çıkarılmıştır. Esasen *H e i d l e r*' in de dediği gibi, *forceps* bir tezyayuku havsala âleti değildir. Belki sükutu habli sürrevide, havalei nefasi-

yede, kısmi infisali meşimede, ademi intrzami kalbi cenin ve ilh. gibi ihtilâtatta, istimal edilecek bir vasıttır. Yoksa çok mütezayyık havsallarda yapılacak şey, ameliyei kayseriyedir. Az mütezayyıklarda ise *pituitrine* veya

[Şekil - 3]

Haymei muhayhiyenin arka kısmında oldukça vâsi bir temezzük (Winter).

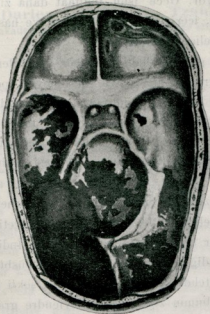
yukarda zikrettiğim *Thymophysin* istimal edilecek; ve *forceps* burada, takallüsü rahmi ile çıkacak çocuğun seyrine, ancak bir rehber vazifesini görecektir. Onun için bu aletle ne rese fazla tazyik yapmalı, nedre resi cer veya tedvir etmelidir.

Viyanada her *forceps* tatbikinden sonra, cerre başlamadan, dahili verit *Pituisan* zerk edilmektedir. Bu sayede tevlit olunan şiddetli tekallüsü rahmiye ile çocuk doğmakta ve *forceps* ile, eskiden yapıldığı gibi, fazla cerre lüzum kalmamaktadır. *Forceps accoucheur*'ün elinde, resi cenine birlikte adeta kendi kendine ilerlemektedir.

Mehbili ve batni ameliyei kayseriyelerde, cidarı rahim şak edilirken, dahili verit yapılan *Pituitrine*, veya o derecede mükemmel bir müstahzar olan *PitülobineByla* rahimin o mühiş kanamalarını bertaraf ederek, *operateur*'ün kolaylıkla çalışmasını ve kadının fazla kan gaybetmemesini temin etmektedir.

3 — Üçüncü grup ilaçlar: Velâdetten sonra istimal olunanlardır, demiştik. Bu hususta *Ergoline*, *Secacornine*, ve *Gynergene* zikre şayandır. Bunların her üçü de mükemmel ilaçlar olup, velâdetten sonra görülen şiddetli ne-

zifleri bertaraf etmekte ve rahmin normal *involution*'unu temin ederek, losalıkta zuhuru melhuz her hangi bir intanın husulüne mani olmaktadır. Biz losalarımızda, çocuk çıkar çıkmaz, meşimenin hurucunu beklemeden bu saydığımız mustahzarlardan birini zerk etmekteyiz. Bazıları bunun aleyhindedir. Bu gibilerine göre, meşime içeride iken *ergotine* yapılacak

[Şekil - 4]

Haymei muhayyiyenin yırtılması neticesi kılın kaidesinde vukua gelen nezif (Hammerschlag).

olursa, unku rahim kapanır ve meşime içerde kalır. Halbuki iş tamamen aksi surette ceryan ediyor. Unku rahim, dahili rahimde meşime değil, hattâ bazı meşime parçacıkları bile kalmış olsa kapanmamakta, ve *ergotine* sayesinde tekallüs eden cismi rahim, muhtevisini harica tart etmektedir. Bu hâdise, tıpkı sıkılan bir erğin çekirdeğini fırlatmasına benzer.

Biz hastalarımıza ayrıca losalıkların ilk üç gününde de dahilen, merhum Viyana hocası C H R O B A K'ın formüle'ü olan %3 *Ergotine* mahlulunu veriyoruz; ve yüksek miktarda *ergot* de *seigle* mürekkebatı ita ediyoruz. Bunun da bazı aleyhdarları vardır. Bir kısmı *ergotine*'in valide sütünü tenkis ettiğini, diğerleri de fazla *ergotine*'in etrafta *gangrène*

yapdığını zikrediyorlar. Fakat on'iki senedenberi, günde bazan 5-6 grama kadar *Bonjea*'ın *véritable ergotine*'ini dahilen verdiğimizize rağmen, ne bir *gangrène* vak'asına şahit olduk, ve nede annelerin sütünü azaldığını gördük. Lâkin buna mukabil, âkibetleri feci olması ihtimali olan bir çok neziflerin önünü aldığımız gibi, hemen losalarımızın hiç birinde intanı neffasinin husule geldiğini görmedik. Bunu sırf *Ergotine*, *Gynergène* ve arkadaşlarına medyunuz.

İşte muhterem meslekdaşlarım maruzatımı bitirirken, bir çokları sizce malûm olan ilaçları, tesirleri noktai nazarından bir araya toplayup gruplara taksim etmek ve bunlara bazı yenilerini ilâve ederek, bilhassa modern doğumun, tabii ve *physiologique* doğumdan ibaret olmayacağına nazarı dikkati alilerini celp etmek istedim.

İyodurden mütevellit vechin fakaavi tenebbüti pamfigoit indifaai [*]

Hulusi Bekçet

Dahilen verilen iyodur tabii tesirinde husule gelen iyoditlere, ve iyodit tezahuratı muhtelifesine tesadüf etmeyen mütehasıs dermatoloğ bulunmadığı malum. Fakat pek az bir miktarda, ve âni denecek derecede süratle tehassül ve teşekkül eden (iodites bulleuses)'e tesadüf nadir olduğundan, fotografımı takdim ettiğim vakamın ufak bir müşahedesini arz etmek isterim. Burdan sekiz sene mukaddem merhum *Hodara* [1] ile birlikte iyot tanen şurubile husule gelmiş diğer bir vakamız, keza dört sene evvel hastanemiz operatörü *Ali Rıza* beyle [2] müşterek neşrettiğimiz hastamız, bu

[*] (Annales des maladies veneriennes)nin No 8 Aôut 931 de intişar etmiştir.

[1] (Dermatologische Wochenschrift) in No 29.22 Juli - 922 intişar etmiştir.

[2] İstanbul seririyatında çıkmıştır - 925 - mayis.

son müşahedemiz yanında pek sönük kalmaktadır. Bu vakayı, her halde bir (idiosyncrasie) ve bir (etat anaphylactodoide) neticesi kabul zarureti vardır. Pr. Morrow'nun iyoditleri tasnifi arasında vakamız, (iodites bulleuses pemphygoïdes vegetantes) sınıfına girebilir.

Müşahedesi: Hastamız, hastanemizin harici-

ye servisine, (hydrartrose) neticesi kabul ediyor. Firengi cihetinden her nevi tetkikatın hitamında, menfiyeti nazarı itibare alınmakla beraber dahilen iyodur verilmeye başlanıyor. 0,50 santigramdan başlamak, ve ikinci günü bir buçuk grama çıktıklarında altı saat sonra

yüzünde münteşir bir ihmîrar ve göz kapaklarında üzeyma, lisanın şişginliği müşahede ediliyor, ve aynı zamanda dudak kenarlarında burun delikleri hizasında kulak methali ve göz kapakları altında, ve kürrei şahmiye tarafında bir takım huveysali, büsrevi tzahurat beliriyor. Harareti 39 a kadar çıkıyor ve müshil veriliyor. Gece işbu indifaat daha ziyade kabarıyor. içerisi kıh ile dolmaya ve hastaya titreme gelmeye başlıyor.

Ertesi günü sabahlin, haber verdiklerinde unka doğru münteşir ve deşilmeyen (pemphygoïdes bulleuses) indifaatın mevcudiyeti nazarı dikkatimizi celbetti. İyodun tahti tesirinde (iododerma-tuberusum) husule geldiği anlaşıldı. Bittabi mualecatın kesilmesi, bilhassa adrenalın teşriki dolayısıyla ancak bir ayda yüzü temizlendi. Şayani dikkat olan netice, hastada pek hafif bir kilye natemamiyeti olduğu idrar tahlillerinden anlaşılıyordu. İndifaat husule geldiğinde, idrar tegayyüratı büsbütün hayatını tehdit edecek derece ve şekli bulmuştu. Albumin ziyadeleşmiş (eylendre granuleux artmıştı. Bu hususta, Darier, (iodite bulleuse) ün natemamiyeti kilyeviye ve cardiore-nale afatta husule gelmesi ihtimalini ortaya koyması, nazarı lakaydı ile karşılamamak lüzumunu göstermekte isede, bir gün içerisinde husulü, her halde bir anafilaksi fikrini ret ettiremiyor.

İndifaatın kesafeti ve pek ani olarak husulü cihetinden şayamı dikkat bulduğum işbu vakayı, fotografisile birlikte neşrediyorum.

Muktebesat ve tercemeler

Kopenhag kongresinden sonra ekzemanın halihazır tedavisi [*]

Darier

Tip akademisinden

Tzauck

Hastahaneler etibbasından

Désensibilisation

Mevzuubahs olan esaslı meseleye gelelim: Bu mesele, ne reaksiyonu tahfif etmek, ve ne de bunu husule getiren unsuru izale eylemek değildir. Belkide hastanın şahsı ve gayri tabii hassasiyetini, teskin etmektir. Bu hassasiyet, bütün ekzema (processus)nın esasıdır. Hastayı hassas unsura ve diğer bir çoklarına karşı (tolérant) yapmak kabildir. Bu (désensibilisation non spécifique) reaksiyonu mekanizmasına, bir kaç noktalarından hituc edebiliriz.

(Evvela Désensibilisation spécifique) i - nazarı itibare alalım: Muhtelif suretler ile istihsal edilebilir. Hariçî tarik ile, mevzuubahs edilen madde, ciltten ithalî mümkündür. Faraza (scarifié) olan cilt üzerine tatbik olunur, ve ya beşere ve ya edimme içine şırınga edilir, (Intra - dermo), ve yahut lihafatı cildiye ile uzun müddet temasta bulundurulur, (trans - épidermique); Reaksiyon, diğer bir tarikle, ve mesela hazım yolunu intihap etmek suretile dahi (désensibilisation) elde edilebilir. Bunun için her hangi bir maddeye karşı gayri mütehamuil görünen hastaya, evvela, az miktarda ve badehu gittikçe mütezayit bir surette, bu unsurdan bel' ettirilir.

Bu iki usul ile tedavi, pek büyük miktarda parlak ve gayri kabili inkâr muvaffakiyetler bahşetmiştir. Bu husus hakkındaki neşriyat

[*] H. B.

o kadar mebzül ve malumdurki, bundan uzun uzadıya bahsetmeğe ihtiyaç yoktur. Hatta bir çoklarına karşı haksızlık etmemek için tanıdığımız müelliflerin isimlerini zikretmekten bile içtinap edeceğiz. İstirat kabilinden bu suretle elde edilen (désensibilisation ile mükerrer (vaccination) suretile husule getirilen mikrobik hastalıklara karşı muafiyet arasında mevcut olan, ve oldukça gayri muntazir mukarenete dikkat edelim. Son icra edilen teharrıyat, her hangi muzur (antigène)ler ile, (antigènes microbiens) arasında tamamen bir müşabehet husule getirmiştir.

Kelimenin geniş manası ile (cuti-réaction) usulü, ve (cuti-traitement) gibi en vasi ümütleri tevhit etmiştir.

Reaksiyonun (spécificité)sinin, muzur unsurun tayinini teshil ettiği düşünölmüştür. Diğer taraftan bu muzur unsur keşfedilince, kabili tehammül bir hale geleceği zannedilmiştir. Halbuki bu hususta iki maniaya tesadüf edilmektedir.

a) Cildi reaksiyonlar teşhis usulü olarak atideki sebeplerden dolayı mahdut bir ehemmiyeti haizdir. Bizatihi hasıl olan ve yahut tahrik edilmiş olan arızalar beyninde müşabeheti kat'îye yoktur. Cildi muntakanın filan ve yahut filan kısmı hassas olabilir. Bundan başka cildin hassasiyeti ile uzviyetin diğer ensacı hassasiyeti arasında, daimi bir irtibat mevcut olmayabilir.

b) Tedavi (procédé)si olarak bu usul, bazan bu son sebepten dolayı vahim arızalara meydan vermiştir. Bilhassa (intra - dermo) şeklinde ve (asthme) müptela olanlarda keyfiyet böyö olmuştur. Velhasıl (spécificité) nazari-

yesi, pek ziyade şayani dikkat olmakla beraber, burada şahsi reaksiyonlar ve reaksiyonlu şahıslar mevzuabahs olduğu unutulmamak lazımdır.

(Anti - choc) usulü - Tehammül edilmeyen madde, bilhassa malum bulunmadığı ahvalde istimal edilecek yerde (spécificif) olmayan şekilde (désensibilisation) vücuda getirilir. Yapılan bir mukayeseye göre, hassas olan ve yahut tehammül edilmeyen filan ve yahut filan unsura karşı hassas bir hale getirilen uzviyet, bir güllenin isabeti ile hep birden iştiyal eden bir mühimmat deposuna müşabihdir. Bir (antigène)nin birdenbire vürudu ile bu mühimmata ateş vermek (büyük sademe) usulü olup, elim, ahvalde son bir çare teşkil etmektedir. Fakat bu usulundaimi bir surette tatbiki tehlike teşkil edecek bir şeydir. Binaenaleyh (réagine) istoku müteaddit küçük sademeler ile ifna edilmeğe çalışılır. Bu da, tehammül edilmeyen (antigène) nin temasından bir az evvel müdahale eden (mükerrer küçük sademeler) usulüdür. (Besredka)nın bulduğu esasa müstenittir, ve (skeptophylaxie) ye merbuttur.

(Autohémothérapie) ile, hacamatın, (autose-rothérapie) nin, (autohémolysothérapie) nin, ve bunların envamı bu usulün çerçevesi dahiline girip girmediği bihakkın sorulabilir. Filhakika bu usuller, mümkün olduğu kadar az ecnebi bir takım (colloide)lerin uzviyete ithalinden ibarettir. Bu suretle daha az şiddetli olarak ademi tehammülü tevliit etmektedirler. Mammafih teraküm eden (réagine)lerin miktarını tenakusa kadirdirler.

(autohémothérapie)nin bir ademi hassasiyet unsuru olarak istimali hakkındaki fikrin ilk defa olarak kendileri tarafından dermeyeran edildiğini iddia etmek için bu suretle hasıl olan fırsattan istifade etmeyi, bu makalenin muharrirleri ihmal edemezler. 1920-1921 sene-

lerinde çalıştığımız Senlui hastanesinde, mesleki ekzemaya müptela olan hastaları tedavi etmek maksadile ilk defa olarak ve kasden (autohémothérapie)yi istimal etmiştik. Bunun ne suretle muvaffakiyet bahşettiği malumdur. (A. Tzanck) bazı mesleki ekzemaların (désensibilisation tecrübesi, Biolojî cemiyeti 4 haziran 1921)

Bizden evvel dermatolojide (autohémothérapie) yi istimale başlayan müellifler, bu maksadı mahsus ile hareket etmemişlerdi. (Ravaut 1913)

Médication vago-sympathique.- Müstakil cümlelî asabiye ve (glandes endocrines) cümlesi o kadar sıkı bir surette yekdiğeri ile müçtemi, yekdiğerine merbut, ve okadar bariz mütekalib bir nüfuza maliktirlerki, heyeti mecmualarının vezaifimizi tanzim eden bir alet ve belkide uzviyetimizin kuvvetli bir müdafaa aleti olduğu beyan edilebilir.

(Vago-sympathique) muvazene, pek kesir bir surette mütekati, ve yahut (vagothonie) ve ya (sympathicotonie) gibi, filan ve ya filan veçheye müteveççihdir. Alekser ademi muvazene müşevveştir, ve yalnız (dystonie) sözü hakikatı ifade etmektedir.

Bu nevi asebi teşevvüşatın alelumum istidat halinde ve ekzemanın inbias ettiği (intolerance) hallerinde tesirlerinin delilleri (Tinel) ve (Santenais) taraflarından gösterilmiştir. (Thérapeutique) deliller de, bundan az müessir değildir. Binaenaleyh bazı ekzemaların tedavisinde bu nevi avamili pek ziyade nazarı dikkate almak lazımdır. Filan ve yahut filan klinik alametini mevcudiyetine göre (tonusvago-sympathique)i tadil eden filan ve ya filan (pharmacodynamique) unsurun tesirini evvelceden keşfetmeğe müsaade edecek katî kaideler beyan edilemez. Alekser tecrübe etmek ve araştırmak mecburiyeti vardır. Arka-

daşlarımızdan, biri tarafından neğredilen bir kroki (Tzank, S. Médi. Hop. 12 nisan 1929) (indication) lara nasıl bir cevap verileceği hakkında, bir intizam tesis etmek suretile bize bu bapta kıymetli hizmetler ifa etmektedir.

Vagotonique lerde: (Parasympatique)in tesiri - (Belladone, atropine) ile tenkis ve (sympathico-tonique)in tesiri, adrénaline ve yahut (éphedrine)ve kalsiyum tuzları ile tezyit edilebilir.

Sympathicotonique lerde: sympathique tesir, (tartrate d'ergotamine) ile tenkis ve (vague)ın tesiri, (jaborandi - pilocarpine), (ésérine) ve ilh, ile tezyit edilir. Umumi (sédatif)lerin, ekzamalının tedavisinde ifa edecekleri hiç bir rol yoktur. Bazan bunların (prurit) arazında müdahale ettirilmesi tecrübe edilmiştir. Bazan kendiliklerinden bariz bir surette (prurigéne) olan afyon ile morfinin müdahale etmeyecekleri şüphesizdir. Fakat asabi denilen (prurit) lere karşı (gardénal) bayağı bir surette tavsiye edilmiştir. (Bunlardan, bizce yalnız (tabétique)lerin (prurit)si, bu unvan hariç olmak üzere buna layıktır.)

Buna mukabil ekzema tedavisinde bromur lerin ehemmiyetli mevkii vardır. Bilhassa yüzde on solisyon halinde (Br. Na) dahili verit şiringalar, ve diğer bromürler bu meyandadır. Bu tedaviden istihsal edilen bazan gayet iyi neticeler arasında (Sel bromique)in nüfuzu ile kakudilat enjeksiyonları (Nace, Naco ve Urvaye ve Bourboule) maden suları, bazan faidesiz olduğu görüldüğü halde, cümlei devraniyeye ecnebi bir maddenin ithalindeki nüfuzun, ne olduğu bazan sorulmaktadır.

Opothérapie. — (Opothérapique) tedavi (vago-sympathique) sisteme teveccüh eden tedaviden cüz'i farklıdır. Her vakit vukubulan müşahadat, tecrübeler ve müsbet (thérapeutique) neticeler (glandes endocrine) in rolünü

şüpheden veriste bir hale getirmektedir. Bitabi evvelâ, (thyroide) mevzuubahstır.

Bu guddenin (anaphylaxie) de ve (vago-sympathique) muvazene üzerinde malûm olan nüfuzu hasebile rolü, nazarı itibara alınmıştır. (Léopold Levy) nin sebatkârane mesaisi, bundan ne gibi istifade temin edileceğini göstermiştir. (glandes surrénales), in ve bunun dahilî ifrazatını temsil eden (adrénaline) in nüfuzu, (vaso motrice) tesiri ile gösterilmektedir. Bu (Hormone) a, layik olduğu mevkii verdik.

(Glandes génitales) nüfuzlarını büluga, hamle, menopause) e ve her iki cinste vezaifi tenasüliyenin inhitatına refakat eden (réagibilité) tahavvülâtile göstermektedirler. (Ovarien) ekstreler ve ahiren (testiculaire) ekstreler (thérapeutique) te ihmal edilmeyecek bir ehemmiyet iktisap etmiştir.

Istitbapları daha az malûm olan ve (dermatologie) de daha az istimal edilenler (extrait d'hypophyse) ve (thymus) dir.

En nazif rol, karaciğere tealluk etmektedir. Karaciğerin cihazı hazmiden gelen usarelerden kısmı azamının, dahile nüfuz etmezden evvel, yolu üzerinde bir süzgeç gibi vaziyeti bu ciheti göstermektedir. Karaciğerin uzviyetin himayesi noktai nazarından pek esash olan (protéo-pexique) ve (anti-toxique) vezaifi malûmdur. (A. Roger) karaciğerin (parenchyme) i fazla (glycogéne) ile fakirleştiği zaman kâfi derecede ifayi vazife edemeyeceğini isbat ettiği cihetle, bu adamı kifayetin ne suretle izale edileceği hakkında nazarı dikkatimizi celbetmiştir. pek az müessir olan (extrait hépathique) ile ilerude bahsedeceğimiz (extraits biliaires) yerine pek ümitbahş netayic ile yüksek miktarda (glucose) ikame edilmiştir.

Bunun (glycogéne hepatic) ile (glycémie) yi tezyit ettiği şüphesiz bulunduğu gibi, aynı

zamanda (anti-anaphylactique) olmakla da,ma-ruftur.

Köpekte (anaphylactique) sadamenin kara-ciğeri (glycogène) inden tahliye ettiğini ve (adrénaline) in bu (glycogène) i tenkis ve (glycémie) yi tezyit eylediğini hatıra getirelim.

Elyevm nazarlarımız pankreas ile bunun müteaddit (endo-sécrétion) ları üzerine müteveccih bulunmaktadır. Pangreası (Hypoglycémisè) eden (insuline) den maıda, (Kisthinos) un, (angioxyll) (hormone hypotensive) ini, ve (Vagotonie de Sautenoise) i husule getirmektedir. Bunların (vago symatique) sistem vasıtası ile (glycémie ve glycogène) üzerinde, doğrudan doğruya veya bilvasita tesirleri vardır. Binaenaleyh burada, bizi alâkadar eden, karaciğerin vazaifi üzerinde kuvvetli bir surette icrayı tesir ettiğidir. Bu müşevves mevzu üzerindeki taharriyat, henüz hitam bulmamış olmakla beraber, pek müfit netayici ameliye tevlit edebilir.

Haber verildiğine göre (L. Bloch ve P. Chevallier, Blamontier ve Pasteur - Wallery-Radet), tahhalm mütekâsif ekistrelerinden şiringalar, (allergique) hastalıklar ile ekzema harikalar gösterebilmektedir. Fakat (médication opothérapique), ve (vago - sympatique) sistem üzerine icrayı tesir eden tedaviler, gayet kararsız ve gayri sabit neticeler vermektedir. Bunların istitbaplarının tayin edilememesine sebepte, budur.

Médication phylactique. — Her gün müşahede edilen bir çok vekayi ile müsbet bulunduğu üzere muhtelif cinsten bir çok maddelerin alelade (pharmaco-dynamique) tesirlerinden büsbütün müstakil bir (désensibilisant) tesirleri mevcuttur. Bu hassayı haiz olan maddeler arasında bazıları frengiye karşı deva olabilir. Nitekim civa, arsenikler, bilhassa

arsenizenler, bizmut, iyot ve iyodürler hakkında keyfiyet böyledir. Bunların tasvir ettiğimiz veçhile faaliyetleri bazı müelliflerde (prurigo) ekzema, lupus erythémateux, asthme ve ilh gibi hastalıkların frengiden ve yahut irsi frengiden mütevellit oldukları, ve hiç olmazsa menşelerinde frengi zemininin tesiri bulunduğu şüphesini uyandırmıştır. Bu edviyenin frengiden gayri ahvalde faideli olabileceği cihetini artık kimsenin inkâr etmediğini zannediyoruz.

Şu ciheti de nazarı dikkate almak lâzımdırki, aynı maddeler ve diğer bazıları, nitekim altın mürekkebatı ve ilh, ekzema einsini alabilen bazı ademi tahammül tezahuratı tevlit etmek gibi bir garabeti haizdir.

(Hydrargyrides, arsénicisme, arsénobenzoldes, bismuthides, aurides).

Halbuki herkesin bütün bildiği ve bizim de saahsen teyit edebileceğimiz veçhile mide tarıklı ile (calomel) ve yahut (arsénobenzene) verilmesi ve şiringa halinde (cyanure d'Hg.) ve yahut (sel de bismuth) ki, bazı kimseler muntazaman tavsiye etmektedirler. (Ravaut), bazan ekzemalılarda bariz bir surette (désensibilisant) bir tesir husule getirmektedir. Bu mualecatı istimal etmek suretile, (homéopathie) yaptığımız beyan edilebilir. Bu mukarenet hoşumuza gitmeyecek bir şey değildir. Çünkü (pratique homéopathique) in az çok gayri iradı bir surette gerek küçük ve müteaddit miktarda (désensibilisation) u, ve bizim (phylaxie) tesmiye edilmesini teklif ettiğimiz ve (Feuillée)nin (autophylaxie) namı altında tetkik ettiği hâdiseyi tevlit ettiğini zannediyoruz, Meselenin bu hususî ciheti ile meşgul olmayacağız.

Buna mukabil (désensibilateur) ilâçlar arasında cilt üzerinde ademi tahammül tesirleri malûm olmayan, ve yahut az malûm olan bazıların bulunduğu da, şayanı dikkattir. (hypo-

sulfites de soude, sels d'argent, sels magnésien) ve pek çok ahvalde tavsiye edilen pek muhtelif (colloides métalliques) ler hakkında da keyfiyet böyledir. Şurasını da zikretmek lâzımdırki, ilaçlar arasındaki bazıları, (hyposulfites) ağız, tahtelcilt ve yahut dahili verit, her hangi bir tarik ile olursa olsun icrayı tesir eder. Diğer bazıları da (Métaux colloidaux) yalnız az çok tehaffüf etmiş bir sademe sayesinde müessir görünmektedir.

Bu kabiliyeti hususiyeyi, nasıl anlamak ve ne yolda tevşim etmek lâzımgeleceği bilinmemektedir. Aceba (Milian) ın âtideki tarzda tarif ettiği (hétéro thérapie) sinde müdahale eden bumudur? (Paris médical 8 teşrinisani 1920). Diğer bir intan, ve yahut hastalığın (spécifique) ilâcı ile bir intanın thérapie'ü. Aceba umumî şeraiti hayatiyede tebeddülün bir (thérapeutique) unsur rolünü ifa edeceği mülahazasına müstenit (Sézary) nin bir (allaso thérapie) hali midir? (Progres medical 30 teşrinisani 1927). Biz, bu hassanın (phylactique) tabiri ile gösterilmesini teklif ediyoruz. (phylactique) nüfuzun mekanizması hakkında nazari izahat vermeğe muktedir bulunmadığımızı itiraf ederiz. Bunun düşünülmesi ve delaile istinat ettirilmesi istikbale aittir.

(Bitmedi)

Gardiazol'le en yeni tecrübeler

Reichenberg hastanesi Dahiliye seririyatı tabiplerinden Dr. Ernert Pochmann 4 senedenberi Gardiazol Knoll ile yaptığı müteaddit tecrübelere bu müstahzarın her doktora lâzım olduğu, bilhassa hâd veya tahtelhâd kalbi ve veat kifayetsizliklerde tesirinin fevkalâde bulunduğu neticesine vasıl olmuştur. Son grip istilâsında muhtelif yaşta ve mukavemet siz

hastalarda husule gelen bronkophömoniler deri altına veya damar içerisine, vakasına göre 1/2 — 1 saat ara ile, yapılan Gardiazol şiringaları sayesinde tedavi olunmuştur; pek kısa bir zamanda nabız dolgunlaşmış, teneffüs daha yavaş ve daha derin bir hal almış, bazılarında mevcum olan siyanoz geçmiş, ahvali umumiye düzelmiştir.

Hâd tesemünümelerde, bilhassa humzu karbon ve tenvir gazı ile zehirlenmelerde de dahili verit Gardiazol şiringaları çok muvaffakiyetle tatbik edilmiştir. Tenvir gazı ile zehirlenen ve bol oksijen verilmesi sayesinde kurutulmuştur.

Gardiazol'un bir hususiyeti aynı zamanda diğer maddelerle birlikte şiringa olunabilmesidir. Müellif bilhassa Gardiazol ile strophantine'i birlikte istivali çok iyi bulmaktadır.

Müzmin kâlb afatında, myocardite, müzmin néphrite, néphrosclérose, amfizem ve sairde Gardiazol'ün dahilen istimalinin dijital tedavisini fevkalâde takviye ettiği görülmüştür. Ne teraküm ârazı, ne miyde teşevvüşü görülmüştür. Böylelikle Gardiazol'ün tatbik sahası büsbütün genişlemiş oluyor. (Med. Klin. cilt XXV, No. 27.)

Schizophrenie (Erken Bunama)

— E. Bleuler —

Mütercimi

Dr. İzzettin Şadan

Teşevvüşü akli (Confusion mentale) dediğimiz hal' tedai efkârda husule gelen tegayyüratın şiddetinin artmasından başka birşey değildir. Eğer bu teşevvüşü tevlit eden tedai gevşemesinde bazı hususi tekevünler göze çarpıyorsa, bu hususiyetler şizofreninin diğer

eşkalinde de aynıle mevcuttur. Lâkin şiddetleri daha azdır.

Şizofreni de teşevvüşü akliden bahs olunduğu vakit, tedaiî efkârın tabii yoldan fazla ca inihraf ettiği kastolunur. Bu inihrafların az olduğu vakalarda, inihraflar diğer arâz arasında gözden kaçıp gider, kaybolur. Habis vekayii, selim vekayiden ayıran, yeni ve müstakil bir vahdeti maraziye halinde tedvin etmek isteyen temayüller şu diğer noktadan da hatahdır: çünkü bir şizofreni vakası her hangi bir zamanda halî tevakkufa geçebilir. Veya gerileyebilir. İrsiyet sahasındaki taharriyatın bütün şizofreni eşkâlmı aynı ailevi hatlara irea ettiği, ve marazın sebebi esasısını, bün-yenin hususî bir tabiatına aramak lâzım geldiğini gösterdiği göz önünde tutulursa diyebiliriz ki: «şizofreni serlevhâsı altında cemettiğimiz seriri şekiller bir küll teşkil ederler ve seriri; irsi; hayatiyatı; mebbasülesbap; teşrihi marazî: noktai nazarından aynı bir vahdeti maraziye ye aittirler» Bu vahdete «hastalık» ismi verilip verilmemesi bir zevk mes'alesidir. Ben kendi hesabuma ilminizin vaziyetini göz önüne alarak şizofreniyi bir maraz tekkî ediyorum. «Şizofreninin yalnız bir hastalık olup olmamasından değil, hatta seriri bir vahdet olduğundan bile şüphe eden Fransız akliyecilerinin tereddütlerini kolayca anlamaktayım.

Fransızların mukemmel bir ruhiyatçı ve sistem yaratıcı olduklarında şüphemiz yoktur biz ise bunun tamamen aksiyiz. Bunu ispat için devrimin ilk akliye müderrisi ve ilhan lisanında ilk asri bir akliye kitabının müellifi olan (Gresinger) i zikr ederim. Bu müellif kitabında şahsî hiç bir müşahede zikr etmemiş, bütün vekayii - ihtimal Fransız müelliflerinin lâtif ruhiyat *description* larına kapılarak - Fransızlardan istifade etmişti. Had bir katatoni

vak'ası, bir maniyai hebefreniyai, bir hezeyan tefsiri iptidai, bir atehi marazi, ruhiyat noktai nazarından şüphesiz ki pek farklı şeylerdir. Hastanın atehe düşüp düşmemesi ise esastır. Fransız akliyesinde göze çarpan seriri levhalar, şizofreni ve cinneti maniyai inhitatiye gibi aynıle vahdeti maraziye ismine kesp istihkak eder. Lâkin bu vahdet başka cümledendir. Nebatatta, ağaç, fidan, ot, gibi şeyler mevcuttur. Bu bir tasniftir. Keza nebatlara (*Linne*) ve *Candolle* in tasniflerinden her hangi birisininide tatbik etmek elimizdedir. Lâkin yerinde kullanmak ve müfit olmak şartile! sobada yakacak odun ararkân vahidülfalakalardan bahs etmek abes olacağı gibi bütün ağaçları menşei noktai nazarından aynı bir vahdet de toplamak istemekde abestir. Bir vakıtlar tabakbet ozima (*hydropsyie*) yi bir vahdet telakki etmiş afetzedde olan cihaz göre, **sadır, şığafı haricii kalp, habeni** diye tavsiflere kalkıştı. Bîfâhara ozimanm muhtelif bir çok hastalıklarda tesadûf edilen bir ârazdan ibaret olduğu anlaşıldı.

İlim hiç bir zaman bir taraflı olmamalıdır. Bütün noktai nazarları tanımak ve işe yarayanı almak lâzımdır. Ruhiyata istinaden çizilen seriri levhalar, her vak'ada hastanın tavr ve hareketini, marazın icimai şumulini, bir kelimedede, esaslı münasebeti ruhiyeyi tavzih etmek gibi bir rüchanı haizdir. Bu hal tababeti akliye mütahassısını, eger kabiliyeti varsa, ruhiyatçı gözüle görmeye, sevkeder. Fransız akliyesi başka yolu tutmuş olsaydı şüphe yok ki (*Capgras*) ve (*Serieux*) nin hezeyan tefsiri hakkındaki güzel eseri meydana çıkmazdı.

Gözümüze çarpan bir hadise daha var: vehleten birbirinden farklı gibi gözükken bir çok hastalıklarda, bazı ârazlar o kadar müsterek, bazı amiller esbap ve tekevvin noktai

nazarından o kadar müşahih ki bu benzeyişi unutmak hatalı olacak hissini veriyor. İşte bu ârazi, bu sebepleri, bu tarzı seyri başka bir yerde göremediğimizden bunları bir grup halinde topluyor ve diğer vahdeti maraziyelerle karşılaştırıyoruz. Binaenaleyh bir vahdeti maraziyeden, bir hastalıktan, bir hastalık gurubundan bahs, tamamen hakkımızdır. Lâkin evvelki mevzuatı, katatoni. teşevvüşü akali, paranoya, hezeyanı tefsiri, gibi mefhumları atıyor değiliz. Muhafaza edeceğiz lâkin yeni vahdetin bir (taht şubesi), bir kelime, aynı bir cinsin muhtelif nevileri diye telakki edeceğiz.

Bir felci umuminin seyri esnasında, *Katatoni, Melançoli, Mani* ârazi gözükabilir. Lâkin bu âraz bizi hiç bir vakit, vak'ayı felci umumi telekki etmektende alıkoymaz çünkü bu seriri levhaların dayandığı esbap, gösterdiği nihai haller, tesrihi marazice bulunan tagayyürler hep aynıdır bütün bu tenevvüatta müşterek âraz mevcuttur. Bunları marazın erkânı esasıyesi diye kabul ederiz.

Bir zamanlar tederrünü rienin vahim ve hafif şekillerini ayrı ayrı bir hastalık telakki etmek temayülü hasil olmuştu. Bu gün artık bu görüş tamamen terk edilmiştir, Vehamet ne olursa olsun bütün tederrünü rie vekayii aynı bir afete ait telakki ediliyor işte bizde bunun gibi şizofreninin vahim ve hafif vekayii aynı bir vahdet halinde tedvine çalıştık. Şizofreni sahasında hayatiyat noktai nazarından vazih farklı gruplar seçebilmek için elimizde ne miktarı nede vasfi delâil mevcut! hatta ruhiyat noktai nazarından bile, iyi tetkik edilmek şartile muhtelif levhai seririyelerin aynı bir maraza ait olduğu meydana çıkmaktadır. Teşevvüşatı aklıyede fazla tasnifici olmak insanı korkunç bir akamete götürür. Bunu ispat için (*Chaslin*) in 31 adet haleti barsamiye kabul ettiğini ve «iptidai teşevvüşü akli» tesmiye ettiği halde

31 isim ve 31 teşhisi tefriki yaptığı göz önüne getirmek kâfidir. Böyle bir tasnifin faidesi pek meşküktür. Zaten bu gün hiç kimse, şizofreninin bu hususî tahtı şube (*Sub division*) larını tahdit ettirecek vazih delaile malik olduğunu idaa edemez. Elhaletühazihi bunun gayri kabil olduğunu itiraf hakka muvafıktır. Zaman bize belkide yeni msıdaklar getirecektir. O vakıta kadar olduğumuz yerde kalmak, yani kabili tefrik olmayaı ayırmamak, doğrudur, duren-dişliktir.

Teşhis: ortada hükümrân olan fikirlere rağmen şizofreni mefhumu tabii bir vak'a ne kadar vazih olabilirse o kadar vazihtr.

Şizofreni diğer hiç bir marazı akali ile iltibas etmez olsa olsa biraz *Kraepelinin Paranoyası*, ile münasibettardır.

Biz paranoyaiye şizoit bünyenin hususî bir nevi üzerinde tahassul eden *Psychogene* bir aksülamel, menşeni ruhi hayattan olan bir aksülamel olarak telakki ediyoruz.

Bu hastalık şizofreniden, ârazi ile ve teşrihi marazı tagayyüratı göstermesile ayrılır.

Şizofreni, hali tabiiden başlayarak tedricen en vahim atehe, teşevvüşe veya katatoniye giden bütün dereceleri ihtiva eder. Hafif vekayii teşhis tabii güçtür. Tederrün veya belahet içinde aynı müşkül mevcut değildir.

Bu güçlük bazen biz gizli daha artar, çünkü hastalığın başlangıcı itibar edilen zamandan evvelki devrelerde, şahsın seciyesi tetkik edilir araştırılırsa vazih şizofreniye ait hutut esasıyeyi bulmak kabil olur.

İçtimai hayatta tabii geçimen, muhitin tabii talakki ettiği bir takım eşhastâ müşahede tesadüfen bir fikri hezeyanının veya bir haleti bersamiyenin bazan vücudunu meydana koyuverir. Bu gibi hâllere bir kirlî şizofreni (*Schizophrenie latente*) ismini veriyoruz. Şizofreninin bu şeklini tespit için psikopat şahsın

mazisinde her hangi bir zamanda ferdin şahsi tekevvününde ani bir sapıtma görmek, şizofreni lehine, seciyede bir tahavvül vukua gelmiş olduğunu bulmak kâfidir. Kâfi şizofreni hakkında bizi en iyi tenvir eden vasıta, vazıhan şizofreniye, musap olanların mazisini etraflica araştırmaktır. Artık müşahedeninde teyit ettiği üzere, şahsın mazisinde gayri kabili red surette şizofreniye has garabetler bulmakta güçlük çekilmez. Sinsice yürüyen hastalık, bu mukaddemenin iştıdadı ile patlamış ve meydana uyor.

Şizofreni kâmin seyrettiği müddetce ekseriyetle tereddü (degenerescence) veya bizde adet olduğu üzere *Psychopathie* tabirile yad olunur.

Şizofreniyi katiyetle teşhis, bu maraza aidiyeti muhakkak olan bir ârazın ortaya çıkması ile mümkün olur.

(*Magnan Hacmei Hezejanisi*) tesmiye edilen halâtı maraziye basit mütereddilerde olduğu kadar şizofreni musaplarında da bulunur. Bu gibilerde şizofreni vetiresine has hususiyetlerin mevcudiyeti, şahsı şizofreni hastası telakki için iyi bir sebeptir. Lâkin bu delailin fıkdanı şizofreni teşhisini ber taraf etmez. Çünkü bütün şizofrenilerde veya muayyen bir şizofreni vakasının her hangi bir zamanında şizofreniye ait aksülameller baş gösterebilir.

Pratikte bazan şizofreniyi nevrozlardan ayırt etmek güç olur çünkü şizofreninin seyri esnasında *neurasthenie; Hysterie, obsession*, gibi bütün *nevoz* ârazlarına tesadüf etmek kabildir bu sebeple, başlangıçta bazı vak'alar yanlışlıkla *nevoz* telakki edilmektedir. Enzar ve tedavi noktaı nazarından böyle bir hatanın ne kadar ehemmiyetli olduğu izahıtan varistedir zannedirim.

Şizofreni ârazının diğer Psikoz larla ihtilâti: en vazih olan münasibet (uzvi Psikoz) larla olan iştiraktır *felci umumi atehi şeyhi*

Korsakof marazi gibi bir hal *schizoid* bir şahsa savlet ederse, bu hastalıklara has olan seriri levhaya şizofreniye ait hususiyetlerde karışır. ve levhayı bulanır.

Aynı bir şahsta şizoit avamil, bünyevi *maniyai-inhitati* amilleri ile müterafık olursa, üç hâl baş gösterir:

1) şizoit vasıflarla televvün eden *Cinneti maniyayı inhitati* hücmeleri husule gelir. Aynıle uzvi psikozlara ilâveten gelen şizofrenide olduğu gibi! Bu halde cerhada şizofrenide vetiresi yoktur, Ateh husule gelmeyecektir.

2) Tek tük cinneti maniyayı inhitatiye avamili gösteren bir şizofreni levhası vücede gelebilir.

3) her iki hastalık hemzaman olarak mevcut olurlar. Öyle ki hastalıklardan ya birisi diğerini uyandırır. Veya her ikisinde yan yana mustakilen icrayı fiil ederler. Bu gibi hastalarda şizofreni hecmelerinin, (c. m. i) hecmelerini takip ettiğini görürüz. Hatta bu şizofreni hecmelerini, şizofreniye has olan atehin vehamet kesp ederek takip edildiğinde bazen müşahede olunur. Bu 2 marazın ittihadı bazan o kadar samimi olurki batından batına hakiki bir vahdeti irsiye şeklinde intikalda devam eder.

(*Mme. Umkowska*)

Bir kısım *Manie*, ve bilhassa *Melancholie* hamlelerinde doğrudan doğruya bir şizofreni vetiresine ait olabileceğini söyleyelim (c. m. i) ile müterafık *Schizophrenie* vekayinde inzar şizofreni vetiresinin şiddetine tabidir.

Şizofreni (*Schizophreni*) *Sar'a* ile iştirak ederse (c. m. i) ile olan iştiraktâ tahassul eden tenevvüat burada da baş gösterir.

(*Debile*) bir zemin üzerinde tahassül eden şizofrede, bu iki halin ittihadı bariz bir hususiyet arz etmez lâkin (*oligophrenie*) gurupu *Paranoya* ya musap olunca — bu guruptaki

hastaların sehafeti -akliye, ve bersamat tevhit etmeğe olan temayüllerinden dolayı — husule gelen levhai seririyeyi şizofreninin *Paranoid* şekillerinden ayırmak müşkülleşir.

Maraziyat: *Schizophrenie*, fizyojen yani esası uzvi olan bir hastalıktır. Lâkin vetirede ruhiyülmüş öyle bir [yüksek bünye] [1] (*Superstructure*) methaldardır ki hallosisina-yonlar (bersamlar) fikri hezeyaniler, hastanın hali ve tavrı gibi müşahade ettiğimiz âraz doğrudan doğruya ruhi avamil ve mihanikiyetlere İttikâ etmiş bulunuyor. Bazı *psychanalys* taraftarları şizofreniyi kitleyen *psychogen* bir hastalık telakki ediyorlar. Bu görüş hatırdır. Şizofreni, ârazının dimaği bir vetireden neşet etmesi dolayısıyla bir taraftan uzvi psikozlarla; diger taraftanda ruhiyülmüş ârazının hususî bir bünyenin zemini üzerinde tahassülü cihetlede nevroz larla müşarekettedir.

Şizofreninin uzvi bir esasa istinat ettiği artık katiyetle malumdur. Evvelce teşrihi marazice kaydedilen tagayyürlerden bahsetmişim.

Seriri noktai nazardanda şunlar akılda tutulmalıdır: Had hecemelerin ekserisi aşikâr ruhi bir sebep olmadan tahassül ediyor

Müzmin bir seyir esnasında marazın ateş ile neticelenmesi, hastanın vaziyeti ruhiyesine tabi değildir.

Bu hastalık zenginede fakirede savlet eder. Sınıf farkı gözetmez. Bir çok ruhi sademeler husule getirmiş, ve güçlükler ihdas etmiş olma-

[1] *Bu tabir inşaat bahriye istilattandır. Bir harp gemisinin çerçevesini teşkil eden muhafaza kabuğuna ilâve olunan tali anasır demek imiş.*

sına rağmen harbi umumî şizofreni musapları- nın adedini artırmamıştır.

Şizofrenide (*Paikojen*) ruhiyülmüş olan ârazı, vazifeviyülmüş olanlardan ayırmak kolaydır. Mesela ruhiyülmüş bir *haleli fecri- yeyi*, had bir *Kataloni* veya uzvi bir teşevvüş- ten ayırmak güç değildir. Şizofreniye mesnet teşkil eden uzvi vetirenin tabiatı hakkında bu gün elimizde vazih malûmat yok. Bazı şerait mes'elede iptidai bir teşevvüşü kimyevi bul- duğu fikri veriyor. Bir müddet evvel bithassa Fransız müellifleri fakdi kifayei kebet ile şizof- reni arasında münasibet bulunduğuna nazari dikkati celp etmişlerdi. Lâkin elyevm şizof- reninin grizî şeraitini idrakten uzak olduğumuzu itiraf edelim!

Bir tesemmümü ameli dimaği bir afet ara- zı iptidaiyeyi pek mükemmel tekvin edebilir- ler. tamıdığımız âraz arasında tedai efkârın haleldar olması bu ibtidai hallerden birisini teşkil eder. Diger ârazıda sırasile buradan istihrae etmek kabildir. Tabii bu görüşmek bir farziyeden ibaret olduğunu söylemek zait- tir! Şizofreni başlı başına bir müstakil vah- det olduğundan bu farziyeye tabi değildir, esasen ileri sürmüş olduğum farziyeye ne ka- dar az ehemmiyet vermekte olduğumu göster- mek için şunu işaret edelim: tedai sahasında tahassül eden gevşeme şahsta ruhi hayatında mühim rol oynayan daha umumî bir amilin haleldar olmasından neşet eder fakat biz bu haleldar olmayı, bu teşevvüş henüz keşf ede- memiş bulunuyoruz.

(Bitmedi)

ISTANBUL SERIRIYATI

ISTANBULER KLINIK

Medizinische Monatsschrift

Gegründet von Prof. Dr. Mazhar Osman

Jahrgang XIV. Nr. 1

Januar 1932

Referate aus Nr. 8 Jahrgang XIII
Dezembst 1930

Ref. Dr. Rebi Hikmet - Istanbul
Chef der Abt. der Inneren Krankheiten des
Krankenhauses f. Geistes- u. Nervenleiden

I. ORIGINALARBEITEN

Die Behandlung des sycosis lupoides mit Diathermie (Seite 147)

Von Dr. Hulusi Behçet: *Istanbul*

Chef der dermat. Abt. des Krkh. Guraba

Kasuistischer Beitrag zur Behandlung von sycosis lupoides von Brocq oder *dermatites sycosiforme atrophique* von Ducrey und Stanziale, die zur Klasse der atrophischen *folliculites dépilantes* gehören. Behandelt wurde 1 Fall aus dem Poliklinikmaterial des Krankenhauses Guraba, der eine hartnäckige chronische sycosis mit teilweisem Verlust des Haar- und Drüsenapparates zeigte. Aus den befallenen Haarbalgen wurde, bei sonstigem negativem Befund, *staphylococcus aureus* gezüchtet.

Nach Darlegung der Gedanken bezüglich der Differentialdiagnose zwischen *lupus vulgaris*, parasitäre Sycosis und *acne déclavaute* von Laillar, gibt der Verf. an, wie er diesen äusserst hartnäckigen Fall anstatt der in den meisten Lehrbüchern empfohlenen Röntgenbehandlung mit Diathermie und zwar auf dem Wege der Diathermokoagulation der einzelnen Folliculitisherde in kurzer Zeit geheilt hat.

Zwei Fälle vom halbseitigen Facialisspasmus behandelt mit Alkoholinjektionen (Seite 148)

Von Dr. Şükrü Hazım - *Istanbul*

Chef der Abt. f. Nervenkrh.
des Krkhs. Haseki

(Vortrag gehalten in der Sitzung des Türk. Aerzte-Vereins vom 27.X.1931)

Der Verf. geht zuerst auf das charakteristische Krankheitsbild vom halbseitigen Facialisspasmus ein, das zuerst von Brissaud beschrieben worden ist. Seine Fälle unterscheiden sich jedoch von den von Brissaud beschriebenen dadurch, dass die ersteren weder vor noch nach der Facialisähmung aufgetreten sind, während die Brissaud'sche Krankheit einen postparalytischen Facialisspasmus darstellt.

Nach Beschreibung der Differentialdiagnose zwischen den nervösen Ticks und dem echten organischen Facialisspasmus, die wohl bei der Behandlung grosse Bedeutung hat, geht der Verf. auf die verschiedenen Theorien über das Wesen dieser Krankheit ein und spricht dann von der Behandlung, die nach Ostwalt und Schlösser in Injektionen von 60 bis 75° igem Alkohol in das foramen stylomastoideum

besteht, aus dem der nervus facialis den Schädel verlässt. Durch die Injektion des Alkohols vom nämlichen Grad werden die Nervenfasern nicht abgetötet sondern nur gelähmt.

Bei den Fällen vom Verf. wurde der Spasmus sofort nach der Injektion beseitigt und machte einer Lähmung Platz, die mit der Zeit, besonders bei dem einen Fall, fast völlig zurückgegangen ist.

Ein Fall vom otogenen Hirnabcess (Seite 151)

von Dr. Ekrem Behçet - *Istanbul*
Ohrenarzt

Ein Fall vom schweren Hirnabcess, der seinen Ursprung von einer Mittelohrentzündung genommen hat und wegen seiner intraduralen Lage auch bei Aufräumung der vereiterten Stellen des Mittelohrs nicht entdeckt werden könnte. Später Entleerung des Abcess und Entlassung mit völliger Heilung.

Über die Frosterytheme (Seite 155)

Von Dr. Nami

Nach Beschreibung der oft sehr lästigen Frosterytheme geht der Verf. auf die Ursachen ein. Als auslösender Faktor kommt in erster Linie der thermische in Frage, doch schaffen die innensekretorischen und zirkulatorischen Momente, also die Konstitution im weiteren Sinne, die Grundlage dazu. Die Einwirkung der Kälte allein bringt sie nicht zustande. Wenn bei geeigneter Konstitution die Körperteile nach Erfrieren den langwelligen Strahlen wie rote, infrarote und Wärmestrahlen ausgesetzt werden, erst dann entstehen die

charakteristischen Frosterytheme. Nach Ledue seien sie mit Verbrennungen identisch.

Der Mechanismus des Säure-Alkali-Gleichgewichtes (Seite 158)

I. Alkalose

Von Dr. Ziaettin Zeynel

Übersetzung des Artikels von Marcell Labbé, Journ. Méd. 1930, Nr. 7. Die Arbeit fasst die bisherigen Ergebnisse der Forschungen über den Ionen-Gleichgewicht im menschlichen Körper zusammen. Im vorliegenden 1. Teil wird die Alkalose behandelt.

Die Heroinsucht (Seite 158)

Von Prof. Dr. Mazhar Osman - *Istanbul*

Der Verf. beklagt die Überhandnahme der Heroinsucht. Dieses Rauschgift tritt wegen seines verhältnismässig niedrigen Preises und einfacheren Gebrauchsweise mehr und mehr an Stelle der anderen Gifte wie Kokain, Morphinum usw. In anderen Ländern sei das Gleiche der Fall, so in Amerika, wo von 3262 Süchtigen die ein Ambulatorium aufgesucht haben 2178 aus Heroinsüchtigen bestehen.

Vorwürfe u. Beschuldigungen, die man der Türkei macht, es sei hier der geheime Rauschgifthandel und Schiebung mit diesen Mitteln auf der Höhe, stimmt keinesfalls. Die staatliche Kontrolle über dem Handel mit diesen Mitteln sei äusserst streng. Doch wünscht der Verfasser, dass auch die 3 kleinen Fabriken, die in der Türkei noch im Betriebe sind, geschlossen werden.

Das Heroin hat ähnliche Rauschwirkungen wie das Morphin. Das Abgewöhnen ist hingegen leichter.

II. ÜBERSETZUNGEN UND REFERATE

**Neue Gesichtspunkte in der Ekzem-
behandlung nach Kopenhagen**
Kongress. (Seite 160)

Dr. Hulusi Behçet - İstanbul

Übersetzung des Berichts von Darier und
Tzanck.

**Die Behandlung der Netzhautablösung
mit Thermoponktion** (Seite 164)

Dr. Nuri Fahmi - İstanbul

Übersetzung aus Ann. d'Oculist Januar
1931. (Fortsetzung)

Schizophrenie. (Seite 166)

Übersetzung des Berichts von Bleuler, 30
Sitzung des Kongress zu Lausanne-Genau,

BIOPLASTINA SERONO

PEPTOPANCREASI SERONO

METRANODINA SERONO

IPTENINA SERONO

Kefaljin (Kephaljin)

Kaşeleri

Baş ağrısı, diş ağrısı ve ale'l-umum âlamı asabiyede şayani tavsiyedir.

Vekilumumisi : Perte Arslan, İstanbul, Sirkeci, Nöbethane caddesi No. 17 — 19

TRICALCINE

OPOTHÉRAPIQUE

GRANÜLE

Seis Calciques, Parathyroïde, Moelle osseuse
Surrénale, Foie, Rate.

ve

TRICALCINE

SAF

Sels Calcique srendus assimilables

Kaşe

Komprime

Toz (Poudre)

Granulés

ve Çokolatlı

RECALCIFICATION

REMINERALISATION

TUBERCULOSE

RACHITISME

CROISSANCE

SCROFULES

FRACTURES

ANEMIE

Dr. E. Perraudin

21, Rue Choptol, Paris

Vekili : Pertev Arslan, 17—19 Nöbethane Caddesi, Sirkeci, İstanbul.

Avusturya hükûmetinin resmî Seroterapi Müessesesi

IX Viyana, Zimmermann Gasse Nr. 3

Telgraf adresi : Sero Viyana

Müessili : İstanbulda G. Dieiman ve Bill

- 1 - Vakî ve şafî, teksif edilmiş, yüksek dereceli **Difteri seromu.**
- 2 - Teksif edilmiş **Tetanoz seromu**
- 3 - Teksif edilmiş muzaddı sem **Kızıl seromu**
- 4 - Teksif edilmiş polivalan **Tifo seromu**
- 5 - Perez-Hofer Ozene basiline karşı serom
(Kokobasilus fetidus ozaenae)

Em'a aşıları

- 6 - Tifo ve dizanteriye karşı em'a aşıları
- 7 - **Dermotubin**-Profesör Lövenştayn usuli ile ihzar olunmuş verem teşhisinde kullanılan merhem halinde Aşı
- 8 - Profesör Lövenştayn usulile ihzar olunmuş merhem halinde **Difteri** hastalığına karşı Aşı
- 9 - **Haemotest** - Naklüddem icrasından mukaddem kan gruplarının Moser usuli ile tayini için hususî gruplarına mahsus serom.
- 10 - **Antivirus**-Afatı iltihabiyenin mevzii tedavisi için serom
- 11 - **Antifilamin**-Merhem halinde **Antivirus seromu**
- 12 - **Serom fiziyojik**
- 13 - Tedavi ve teşhis için kullanılan bilcümle **serom ve aşılar**

REMİNERALİZASYON
POLİOPOTERAPİ
FİZİYOLOJİYALİ
MUKAVVİ

Dr Guersant in

1° OPOCALCIUM

Kaşe, Komprime, Granüle

2° OPOCALCIUM İRRADİE

Kaşe, Komprime, Granüle

Dr A. RANSON
LABORATUVARLARI
121, AV^e GAMBETTA - PARIS

Çocuklarını seven samimi validelere
bir tavsiye

KNORR

Mevaddı gıdaiyesi

Safi hububat kaymağından ibarettir

C. H. KNORR A. G. fabrikası tarafından ihzar olunur.

Sıhhat, eyi ve saf gıdaya tâbidir. «KNORR» mahsulâtı en sıhhi ve faideli gıda olarak tanınmıştır.

Hususile çocuklara, hastalara ve hali nekahatte bulunanlara tavsiye olunur.

Zirdeki mahsulât en eyi bakaliye mağazarında satılır:

Pirinç unu	Irmik
Yulaf unu	Sagu
Arpa unu	Tapyoka
Patatis unu	Yeşil buğday unu

Sebzeler unları her nevi, (bezelye mercüme ve saire sebzelerin kaymağı)

Knorr

mamulâtının cihanşumul şöhretinden istifade etmek maksadile yapılan müteaddit taklitlerine nazarı dikkati celbetmelerini, mezkûr unları tavsiye eden muhterem doktorlarımızdan bilhassa reca ederiz.

Her orijinal ambalaj, şu suretle yazılı *Knorr* kelimesini ihtiva etmektedir. (KNORR imlâsına dikkat).

Türkiye için vekili umumisi, İstanbul, Kınacıyan Han No. 42
I. M. FARHI